

REPUBLIKA HRVATSKA
SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVU

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I
DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNOJ I PODRUCNOJ
(REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI**

Zagreb, 27. lipanj 2006.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNOJ I PODRUCNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi nalazi se u odredbi članka 1. stavak 3. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01- ispravak).

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona također, su i odredbe glave VI. Ustava Republike Hrvatske pod nazivom "Mjesna, lokalna i područna (regionalna) samouprava", koja obuhvaća odredbe članka 132. do odredbe članka 137. Ustava Republike Hrvatske. Navedene ustavne odredbe osnovni su pravni okvir za donošenje propisa kojima se uređuju pitanja vezana uz sustav lokalne i područne (regionalne) samouprave.

I. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE CE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTECI

Vlada Republike Hrvatske utvrđujući svoju strategiju djelovanja između ostalog uvrstila je i reformu sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave. S tim ciljem Vlada predlaže donošenje Zakona kojim se uvodi po prvi puta u Republici Hrvatskoj neposredan izbor općinskog načelnika, gradonačelnika, župana te gradonačelnika Grada Zagreba, za razliku od sadašnjeg sustava posrednog izbora istih. Neposredan izbor nositelja izvršne vlasti pridonio bi političkoj stabilnosti predstavničkog tijela, te učinkovitosti izvršnog tijela s obzirom na činjenicu ponavljanja izbora u znatnom broju jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave koji su se zbili nakon posljednjih izbora provedenih za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Zakon o izborima općinskog načelnika, gradonačelnika, župana te gradonačelnika Grada Zagreba zahtijeva intervencije u Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi temeljni je zakon kojim je ureden sustav lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj. Tim Zakonom utvrđene su ovlasti i nadležnosti tijela lokalnih jedinica, njihovi međusobni odnosi i odgovornosti.

Neposredan izbor nositelja izvršne vlasti u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave stvara značajnu promjenu uprave na lokalnoj razini, budući nastaje „podjela vlasti“ između neposrednog vršitelja izvršne vlasti tj. općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i zakonodavne vlasti tj. predstavničkog tijela Naime, izvršne ovlasti prethodno su bile pod kontrolom predstavničkog tijela kroz ovlast imenovanja općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana.

Prema sadašnjem Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi iz 2001. godine nositelj izvršne vlasti podložan je kontroli predstavničkog tijela budući ga ono bira iz

svojih redova, može mu izglasati nepovjerenje i razriješiti ga dužnosti prije isteka vremena na koji je izabran. Ovakva zakonska rješenja na određeni način su se pokazala kao zapreka za bolje i učinkovitije funkcioniranje tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i boljeg obavljanja usluga prema građanima Republike Hrvatske. Stoga bi prelaskom na model neposrednog izbora nositelja izvršne vlasti od strane građana, s tim u vezi i drugacijem propisivanjem ovlasti nositelja izvršnog tijela uspostavila ravnoteža između predstavničkog tijela i izvršne vlasti, upravo radi osiguravanja stabilnosti njihova funkcioniranja.

Osnovna pitanja koja se predlažu urediti ovim Zakonom su;

- uvođenje neposrednog izbora općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, te gradonačelnika Grada Zagreba, te njihovog zamjenika,
- preciziranje odnosa između predstavničkog tijela i nositelja izvršne vlasti,
- definiranje ovlasti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana,
- definiranje i uredjenje postupka opoziva općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njegovog zamjenika,
- uredjenje situacije kada predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno (područne) regionalne samouprave ne donese proračun, odnosno odluku o privremenom financiranju.

Posljedice koje će proisteci donošenjem ovog Zakona su sljedeće;

- veća legitimnost izbora općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana budući je njihov izbor ostvaren neposrednim izborom od strane građana,
- pridonošenje većoj identifikaciji građana s lokalnom vlašću,
- bolji sustav upravljanja, te veća stabilnost lokalne vlasti odnosno lokalne i područne (regionalne) samouprave u cjelini i
- veći stupanj sigurnosti i kontinuiteta u radu izvršnog tijela.

II. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Ocjenuje se da provedba ovoga Zakona neće iziskivati osiguranje zasebnih i dodatnih financijskih sredstava u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

Za provedbu ovoga Zakona bit će potrebno osigurati dodatna sredstva u proračunima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Dodatna sredstva bit će potrebno osigurati za moguće održavanje referenduma. Ne može se procijeniti da li će doći do održavanja referenduma o pitanju razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, ili se tijekom cijelog mandata nositelja izvršne vlasti to pitanje neće ni postaviti. Konacan iznos troškova svakako će ovisiti o tome u koliko će se jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave provesti referendumima i koliko puta u svakoj od jedinica.

III. PRIJEDLOG ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Uz prijedlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi dostavlja se tekst prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Ujedno se napominje da sukladno odredbi članka 82. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske organske zakone, dakle zakone kojima se razraduju Ustavom utvrđena ljudska prava i temeljne slobode, izborni sustav, ustrojstvo, djelokrug i način rada državnih tijela, te ustrojstvo i djelokrug lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatski sabor donosi većinom glasova svih zastupnika.

Slijedom iznjetoga, i zakon čije se donošenje predlaže potrebno je donijeti većinom glasova svih zastupnika Hrvatskoga sabora.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O LOKALNOJ I PODRUCNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI

Clanak 1.

U Zakonu o lokalnoj i podrucnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ broj 33/01, 60/01, 129/05) u clanku 10. stavku 7. rijeci „poglavarstvo jedinice lokalne, odnosno podrucne (regionalne) samouprave“ zamjenjuje se rijecima „opciniski nacelnik, gradonacelnik, odnosno župan“.

Clanak 2.

U clanku 24. stavku 3. rijec „poglavarstva“ briše se i zamjenjuje rijecima „opcinskog nacelnika, gradonacelnika ili župana“.

Clanak 3.

U clanku 35. stavku 1. tocka 3. briše se.
Dosadašnje tocke 4., 5., 6. i 7. postaju tocke 3., 4., 5. i 6.

Clanak 4.

Iza clanka 35. dodaju se clanci 35.a i 35.b koji glase:

„Clanak 35.a

Clanovi predstavnickog tijela mogu opcinском nacelniku, gradonacelniku, odnosno županu postavljati pitanja o njegovu radu.

Pitanja mogu biti postavljena usmeno na sjednicama predstavnicko tijela ili u pisanom obliku posredstvom predsjednika predstavnickog tijela.

Pisani odgovor daje se u roku od 30 dana od dana kada je dostavljeno opcinском nacelniku, gradonacelniku, odnosno županu.

U roku iz prethodnog stavka opciniski nacelnik, gradonacelnik, odnosno župan dužan je dati odgovor i na usmeno postavljeno pitanje, ako vijecnik nije dobio odgovor na sjednici.

Clanak 35.b

Opcinski nacelnik, gradonacelnik, odnosno župan dva puta godišnje podnosi izvješće o svom radu predstavnickom tijelu.

Predstavnicko tijelo može od opcinskog nacelnika, gradonacelnika odnosno župana tražiti izvješće o radu.

Opcinski nacelnik, gradonacelnik, odnosno župan dužan je na zahtjev predstavnickog tijela izvijestiti to tijelo o svom radu u roku od 30 dana.“

Clanak 5.

U clanku 37. iza stavka 1. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:
„Sjednicama predstavničkog tijela prisustvuje općinski načelnik, gradonačelnik odnosno župan i njegov zamjenik.“

Dosadašnji stavci 2., 3. i 4. postaju stavci 3., 4. i 5.

Clanak 6.

Clanku 39. mijenja se i glasi :

„Izvršno tijelo jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne) samouprave u općini je općinski načelnik, u gradu gradonačelnik i u županiji župan.“

Clanak 7.

Clanak 40. mijenja se i glasi:

„Općinski načelnik, gradonačelnik i župan biraju se na općim i izravnim izborima sukladno posebnom zakonu.“

Clanak 8.

Iza clanka 40. dodaju se clanci 40.a, 40.b i 40.c koji glase:

„Clanak 40.a

Općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu i njihovom zamjeniku mandat prestaje po sili zakona:

- ako podnese ostavku, danom dostave pisane ostavke shodno pravilima o dostavi propisanim Zakonom o općem upravnom postupku,
- ako mu pravomocnom sudskom presudom bude oduzeta, odnosno ograničena poslovna sposobnost, danom pravomocnosti sudske odluke,
- ako je pravomocnom sudskom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju dužem od mjesec dana, danom pravomocnosti sudske presude,
- ako odjavi prebivalište s područja jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, danom odjave prebivališta,
- ako mu prestane hrvatsko državljanstvo sukladno odredbama zakona kojim se uređuje hrvatsko državljanstvo, danom njegova prestanka,
- smrću.

Predstavničko tijelo će u roku od 8 dana obavijestiti Vladu Republike Hrvatske o prestanku mandata općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana radi raspisivanja prijevremenih izbora za novog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

Ako je prestanak mandata općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana nastupio u kalendarskoj godini u kojoj se održavaju redovni izbori, a prije njihovog održavanja, u toj se jedinici neće raspisati i održati prijevremeni izbori za izbor općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

Ako prestane mandat zamjeniku općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana neće se raspisivati prijevremeni izbori.

40.b

Opcinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan i njihov zamjenik mogu se razriješiti.

Predstavničko tijelo će raspisati referendum o razrješenju općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika u slučaju:

- nesposobnosti za obavljanje funkcije općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana,
- kada krše i ne izvršavaju odluke predstavničkog tijela,
- kada svojim radom prouzroče jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave znatnu materijalnu štetu.

Ako na referendumu o pitanju iz stavka 1. ovog članka bude donesena odluka o razrješenju, općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu i njihovom zamjeniku mandat prestaje danom objave rezultata referenduma, a Vlada Republike Hrvatske imenovati će povjerenika Vlade Republike Hrvatske za obavljanje poslove iz nadležnosti općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana.

Ako na referendumu ne bude donijeta odluka o razrješenju općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika Vlada Republike Hrvatske raspustiti će predstavničko tijelo i imenovati povjerenika Vlade Republike Hrvatske za obavljanje poslova iz nadležnosti predstavničkog tijela.

Odluka o razrješenju općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana donijeta je ako se za razrješenje izjasnila većina birača koji su izašli na referendum.

40.c

Gradani imaju pravo predstavničkom tijelu predložiti održavanje referenduma o pitanju razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika.

Predstavničko tijelo će donijeti odluku o održavanju referenduma ako je prijedlog iz prethodnog stavka podržalo najmanje 33 % birača upisanih u popis birača općine, grada, odnosno županije.

Odluku o održavanju referenduma predstavničko tijelo mora donijeti u roku od 15 dana od prijema prijedloga.

Ako na referendumu u slučaju iz stavka 1. ovog članka općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu i njihovom zamjeniku ne bude izglasano razrješenje, predstavničko tijelo neće se raspustiti.

Članak 9.

Članak 41. mijenja se i glasi:

„Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan ima zamjenika koji se bira na općim i izravnim izborima sukladno posebnom zakonu.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka u jedinicama lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici

nacionalnih manjina cine vecinu stanovništva, općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan ima dva zamjenika.

U jedinicama lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave drugog zamjenika bira predstavničko tijelo iz redova pripadnika nacionalne manjine, odnosno iz redova hrvatskog naroda u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina cine vecinu stanovništva. “

Članak 10.

U članku 43. stavku 1. riječi „jedan od zamjenika koje on odredi“ brišu se i zamjenjuju riječju „zamjenik“.

U istom članku stavku 2. riječi „jednom od svojih zamjenika“ brišu se i zamjenjuju riječju „zamjenik“.

Članak 11.

Članak 44. mijenja se i glasi:

„ Izvršne poslove obavlja u općini općinski načelnik, u gradu gradonačelnik i u županiji župan.“

Članak 12

Članci 45., 46. i 47. brišu se.

Članak 13.

U članku 48. stavku 1. riječ „poglavarstvo“ zamjenjuje se riječima „općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan“.

U članku 48. stavku 1. točka 4. riječi „i raspolaže“ brišu se.

Iza točke 4. dodaje se nova točka 5. koja glasi:

„odlučuje o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave čija pojedinačna vrijednost ne prelazi 0,5% iznosa proračuna te jedinice za tekucu godinu, odnosno najviše do 1.000 000 (jedan milijun) kuna u granicama godišnjeg proračuna.

Dosadašnja točka 5. postaje točka 6.

Stavak 2. članka 48. mijenja se i glasi:

„U slučaju iz stavka 1. ovog članka točka 5. odluku o stjecanju i otuđenju pokretnina i nekretnina čija pojedinačna vrijednost prelazi 0,5% iznosa proračuna te jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave za tekucu godinu, odnosno čija je vrijednost veća od 1.000 000 (jedan milijun) kuna donosi predstavničko tijelo.

Clanak 14.

Clanci 49., 50., 51., 52. i 52.a brišu se.

Clanak 15.

U clanku 53.a rijec „poglavarstvo“ zamjenjuje se rijecima „općinski nacelnik, gradonacelnik, odnosno župan“.

Clanak 16.

U clanku 56.a rijec „poglavarstvo“ zamjenjuje se rijecima „općinski nacelnik, gradonacelnik, odnosno župan“.

Clanak 17.

U clanku 64. stavku 1. rijec „poglavarstvo“ zamjenjuje se rijecima „općinski nacelnik, gradonacelnik, odnosno župan“.

Stavak 2. istog clanka briše se.

Clanak 18.

U clanku 77.a rijec „poglavarstva“ zamjenjuje se rijecima „općinskog nacelnika, gradonacelnika, odnosno župana“.

Clanak 19.

U clanku 84. stavku 1. tocka 4. briše se.

Dosadašnje tocke 5., 6., 7. i 8. postaju tocke 4., 5., 6. i 7.

Clanak 20.

U clanku 86. stavku 1. dodaje se nova tocka 4. koja glasi:
„4. u drugim slucajevima propisanim ovim Zakonom.“

Clanak 21

Clanak 87. briše se.

Clanak 22.

U clanku 90. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Opcinski nacelnik i njegovi zamjenici, gradonacelnik i njegovi zamjenici, te župan i njegovi zamjenici svoje dužnosti u pravilu obavljaju profesionalno.

Dodaje se novi stavak 2. koji glasi

„Opcim aktom predstavnickog tijela može se odrediti da opcinski nacelnik i njegovi zamjenici, gradonacelnik i njegovi zamjenici, te župan i njegovi zamjenici svoje dužnosti mogu obavljati bez zasnivanja radnog odnosa.“

Dosadašnji stavci 2., 3., 4., 5. i 6. postaju stavci 3., 4., 5., 6. i 7.

Clanak 23.

U clanak 92. stavak 1. brišu se 2. i 3. alineja, te rijeci „clanovima poglavarstva“.

Stavak 2. istog clanka mijenja se i glasi:

„Opcinski nacelnik, gradonacelnik, odnosno župan od dana raspisivanja izbora za opcinskog nacelnika, gradonacelnika i župana pa do dana izbora novog opcinskog nacelnika, gradonacelnika, odnosno župana može obavljati samo poslove koji su neophodni za redovito i nesmetano funkcioniranje jedinice lokalne, odnosno podrucne (regionalne) samouprave.“

Clanak 24.

Jedinice lokalne i podrucne (regionalne) samouprave uskladit ce statute i druge opce akte s odredbama ovog Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu Zakona.

Odredbe statuta jedinica lokalne, odnosno podrucne (regionalne) samouprave koje su suprotne odredbama ovog Zakona nece se primjenjivati.

Clanak 25.

Ovaj Zakon stupa na snagu 17. svibnja 2009. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Kako je Zakonom ukinuto poglavarstvo ovlast davanja pravnim osobama odobrenja za upotrebu grba i zastave jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, a radi promicanja interesa općine, grada ili županije dodijeljena je općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu.

Uz članak 2.

S obzirom na glavnu intenciju Zakona i uvođenje tzv. lokalnog predsjedničkog sustava, a uslijed čega se ukida poglavarstvo, pravo predlaganja referenduma dodijeljeno je općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu.

Uz članak 3.

Buduci je Zakonom propisan neposredan izbor nositelja izvršne vlasti u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, ukinuta je ovlast predstavničkog tijela da bira i razrješuje općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, te njihovog zamjenika, kao i članove poglavarstva, buduci se ista ukidaju.

Uz članak 4.

Dodaje se novi članci 35.a i 35.b.

Člankom 35.a predviđeno je da članovi predstavničkog tijela mogu općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu postavljati pitanja o njegovu radu. Pitanja se mogu postaviti usmeno na sjednici ili pismeno uz posredovanje predsjednika predstavničkog tijela. Pismeni odgovor daje se u roku od 30 dana od dana kada je dostavljeno općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu. U istom roku općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan dužan je dati odgovor i na usmeno postavljeno pitanje, ako vijećnik nije dobio odgovor na sjednici.

Člankom 35.b predstavničkom tijelu dana je mogućnost da od općinskog načelnika, gradonačelnika odnosno župana traži izvješće o radu. Općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan obavezan je na zahtjev predstavničkog tijela izvijestiti predstavničko tijelo o svom radu u cjelini ili u pojedinom području, o izvršavanju zakona i drugih propisa, te o drugim pitanjima iz svog djelokruga. Također je predviđena mogućnost da općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može i na vlastiti poticaj podnese predstavničkom tijelu izvješće o svom radu.

Uz članak 5.

Kako bi članovi predstavničkog tijela mogli općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu postavljati usmena pitanja na sjednicama predstavničkog tijela ovim člankom predviđena je obveza općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, kao i njihovog zamjenika da prisustvuju sjednicama općinskog, odnosno gradskog vijeća, te sjednicama županijske skupštine.

Uz članak 6.

Utvrđuje se da su izvršna tijela jedinice lokalne i jedinice područne (regionalne) samouprave u općini općinski načelnik, u gradu gradonačelnik i u županiji župan.

Uz članak 7.

Utvrđuje se da se općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan biraju na općim i izravnim izborima sukladno posebnom zakonu tj. sukladno Zakonu o izborima župana, gradonačelnika grada Zagreba, gradonačelnika i općinskih načelnika.

Uz članak 8.

Dodaje se novi članci 40.a., 40.b i 40.c kojim je određena mogućnost razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, te njihovog zamjenika.

Člankom 40.a propisani su slučajevi kada općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu i njihovom zamjeniku mandat prestaje po sili zakona. A to su sljedeći slučajevi: ako podnese ostavku danom dostave pisane ostavke shodno pravilima o dostavi propisanim Zakonom o općem upravnom postupku, ako mu pravomocnom sudskom presudom bude oduzeta, odnosno ograničena poslovna sposobnost danom pravomocnosti sudske odluke, ako je pravomocnom sudskom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju dužem od mjesec dana danom pravomocnosti sudske presude, ako odjavi prebivalište s područja jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave danom odjave prebivališta, ako mu prestane hrvatsko državljanstvo danom njegova prestanka, te smrću. Kada općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu prestane mandat iz nekog od prethodno navedenih razloga predstavničko tijelo će obavijestiti Vladu Republike Hrvatske o nastupu u tih okolnosti, kako bi Vlada raspisala izbore. Predviđeno je da se izbori neće održati ako neke od navedenih okolnosti nastupi u kalendarskoj godini u kojoj se održavaju redovni izbori, a prije njihovog održavanja. U slučaju da je mandat prestao zamjeniku općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana propisano je da se prijevremeni izbori neće raspisivati.

Člankom 40.b utvrđeno je da će predstavničko tijelo raspisati referendum o pitanju razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika u slučaju nesposobnosti za obavljanje funkcije općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, kada krše i ne izvršavaju odluke predstavničkog tijela ili kada svojim radom prouzroče jedinici lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave znatnu materijalnu štetu.

Predviđeno je da ako općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu i njihovom zamjeniku bude izglasano nepovjerenje i donesena odluka o razrješenju, mandat im prestaje

danom objave rezultata referenduma, te će Vlada Republike Hrvatske imenovati povjerenika za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti, a ako im ne bude izglasano nepovjerenje predviđeno je, a s ciljem osiguranja stabilnosti lokalne vlasti kako predstavničko tijelo ne bi zlorabilo mogućnost raspisivanja izbora o razrješenju nositelja izvršne vlasti, da će Vlada Republike Hrvatske raspustiti predstavničko tijelo. Također je predviđeno da se odluka o razrješenju donosi većinom birača koji su izašli na referendum.

Clankom 40.c dana je mogućnost građanima da pokrenu pitanje razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njihovog zamjenika. Naime, clankom je propisano da najmanje 33 % birača upisanih u popis birača općine, grada, odnosno županije može predstavničkom tijelu predložiti održavanje referenduma o pitanju razrješenja općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana. Predstavničko tijelo dužno je donijeti odluku o održavanju referenduma u roku od 15 dana od prijema prijedloga. Za razliku kada pitanje razrješenja pokrene predstavničko tijelo, a nositelj izvršne vlasti ne bude razriješen, pa se predstavničko tijelo raspušta, u ovom slučaju kada pitanje razrješenja pokreću građani, a odluka o razrješenju ne bude donesena, predstavničko tijelo se neće raspustiti.

Uz članak 9.

Zakonskim tekstom predviđeno je da općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan imaju jednog zamjenika koji se bira na općim i izravnim izborima sukladno posebnom zakonu. Dakle, zamjenik općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana bira se istovremeno na isti način i po istom postupku kao i općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan.

Kako je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi iz 2005. godine predviđena zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u izvršnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a s ciljem ostvarivanja odgovarajuće zastupljenosti sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina, ovim je clankom stavkom 2. predviđena situacija u kojoj zamjenika općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana bira predstavničko tijelo dotične jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave. Naime, kako bi u onim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, odnosno jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina čine većinu stanovništva, osiguralo da pripadnici nacionalnih manjina, odnosno pripadnici hrvatskog naroda u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima većinsko stanovništvo čine pripadnici nacionalnih manjina imaju svog predstavnika u izvršnoj vlasti ovim clankom propisano je da te jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave imaju dva zamjenika, pri čemu drugog zamjenika bira predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave iz svojih redova. Također je propisano da taj drugi zamjenika mora biti iz redova hrvatskog naroda u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina čine većinu stanovništva, odnosno iz redova pripadnika nacionalne manjine u jedinicama lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Uz članak 10.

Izvršene izmjene sukladno činjenici da prema prijedlogu ovog Zakona općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan imaju jednog zamjenika.

Uz članak 11.

Propisano je da izvršne poslove obavlja u općini načelnik općine, u gradu gradonačelnik i u županiji župana.

Uz članak 12.

Brisane su odredbe koje se tiču poglavarstva, budući da se ista ukidaju ovim Zakonom.

Uz članak 13.

Ovim člankom određeno je da općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan raspolaže s imovinom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, ali s određenim ograničenjima. Naime, predviđeno je da općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može donositi odluku o stjecanju i otuđivanju pokretnina i nekretnina jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave čija vrijednost ne prelazi 0,5 % iznosa proračuna, odnosno do najviše 1.000 000 (jedan milijun) kuna u okvirima određenim godišnjim proračunom jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

U slučaju da se radi o imovini čija je pojedinačna vrijednost veća od 0,5% iznosa proračuna te jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave za tekuću godinu, predviđeno je da odluku donosi predstavničko tijelo sukladno zakonu kojim je uređeno pitanje vlasništva i drugih stvarnih prava.

Uz članak 14.

Kako je Zakonom predviđen neposredan izbor općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana brisane su odredbe Zakona koje su uređivale postupak iskazivanja nepovjerenja općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu, kao i odredbe kojima se uređivao način rada, te sastav poglavarstva.

Uz članak 15.

Ovlašt imenovanja i razrješenja pročelnika dana općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu.

Uz članak 16.

Utvrđeno je da općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan radi ostvarivanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave planira zapošljavanje istih.

Uz članak 17.

Određeno da općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan obavlja nadzor nad zakonitošću rada tijela mjesnog odbora, te da može raspustiti vijeće mjesnog odbora, ako ono ucestalo krši statut jedinice, pravila mjesnog odbora ili ne izvršava povjerene mu poslove.

Brisana odredba koju je trebalo brisati prethodnim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi donesenim u mjesecu listopadu prošle godine, budući je istim ukinuto razlikovanje između općina koje imaju više, odnosno manje od 3 000 stanovnika.

Uz članak 18.

Propisano da se protiv pojedinačnih akata koje donese predstavničko tijelo jedinice lokalne, odnosno područne regionalne samouprave, te pojedinačnog akta koji donese općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan može pokrenuti upravni spor.

Uz članak 19.

Ukida se mogućnosti raspuštanja predstavničkog tijela u slučaju kada predstavničko tijelo ne izabere općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana u roku od 30 dana od konstituiranja, budući se nositelji izvršne vlasti više ne biraju iz reda predstavničkog tijela.

Uz članak 20.

Budući je člankom 8. ovog Zakona, tj. člankom 40.b predviđeno imenovanje povjerenika Vlade Republike Hrvatske za obavljanje poslova iz djelokruga općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, ovim člankom je to naglašeno.

Uz članak 21.

Brisan članak 87. Zakona.

Uz članak 22..

Utvrđeno da općinski načelnik, gradonačelnik, odnosno župan, kao i njihov zamjenik svoje dužnosti u pravilu obavljaju profesionalno, ali da predstavničko tijelo općim aktom može odrediti da općinski načelnik i njegov zamjenik, gradonačelnik i njegov zamjenik, te župan i njegov zamjenik svoje dužnosti obavljaju bez zasnivanja radnog odnosa.

Uz članak 23.

Određeno da općinskom načelniku, gradonačelniku, odnosno županu, kao i njihov zamjeniku prava na temelju njihovih dužnosti prestaju danom izbora novog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, te da od dana raspisivanja izbora za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana pa do dana izbora novog općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana, općinski načelnik, gradonačelnik i župan mogu obavljati samo poslove koji su neophodni za redovito i nesmetano funkcioniranje jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Uz članak 24.

Propisuje se obveza usklađivanja statuta i drugih općih akata jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave s odredbama ovog Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu zakona.

Predviđeno je da se odredbe statuta jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave koje su suprotne odredbama ovog Zakona neće primjenjivati.

Uz članak 25.

Utvrđuje se da će ovaj Zakon stupiti na snagu 17. svibnja 2009. godine, dakle na dan održavanja prvih sljedećih izbora za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.